

EGY

1.1 Új világszemléletre és életszemléletre van szükségünk

¹„Miért élünk? Van-e az életnek értelme? A halál-e a vége? Van-e valamilyen magasabb hatalom a világegyetemben? Ha van, akkor miért tűnik az élet olyan kegyetlennek és értelmetlennek?”

²Bizonyára minden gondolkodó ember sokszor feltesz magának ilyen kérdéseket az életben. Néhányan elfogadják a tradicionális keresztény válaszokat. Mások azt gondolják, hogy a kereszténység tarthatatlan: „A tudományos kutatások eredményei jelentős pontokban, például a teremtéstörténetet illetően, megcáfolták a keresztény világgépet.”

³Sok ember sajátjaként fogadta el a tudományos világszemléletet. Ez egyoldalú materializmus. Életszemléletként nem adhat nekünk reményt vagy lelkesedést a jövőre vonatkozóan. Azt tanítja, hogy az ember csak egy a létben érvényesülni próbáló intelligens állat; hogy az ember tudata csak agyának terméke, és eltűnik, amikor a fizikai szervezet meghal; hogy álmunk, ideáljaink és értékeink csak szubjektívek, és nincsenek összefüggésben az élet semmilyen objektív, magasabb értelmével; hogy a világegyetemet olyan természettörvények irányítják, amelyek vakon működnek, és a világegyetem érzéketlen az emberek sorsa iránt, bármilyen sok emberé legyen az.

⁴Mindannyiunknak szükségünk van arra, hogy értelmét lássuk a létezésnek. Az ember nem csak azért él, hogy fizikai szükségleteit kielégítse. Értelmet is „eszik”, és képes éppúgy meghalni a szellemi éhezéstől, mint a fizikaitól. Azért, hogy egy jobb világért éljen és küzdjön, valami más forrásból kell erőt merítenie, mint egy materialista életszemléletből.

⁵Szükségünk van új világszemléletre és életszemléletre. Ez fontosabb, mint bármely új technikai találmány. Egy új világszemléletnek és életszemléletnek képesnek kell lennie arra, hogy pozitív, építő értékeket és ugyanakkor a világról tartható, észszerű magyarázatot adjon. Nem kaphatunk ilyent sem a vallástól, sem a tudománytól. Hosszútávon az emberek nem lesznek megelégedve sem az unintelligens hittel, sem az egyoldalú materializmussal.

1.2 Szuperfizikai jelenségek bővítik világszemléletünket

¹A tudomány hatalmas ismeretet ad a fizikai, látható valóságról. Ugyanakkor sok kimagasló tudós felismerte, hogy a tudományos világkép nagyon korlátozott. Észszerű az a feltevés, hogy a valóság nagyobbik része még ismeretlen. Tehát logikailag semmi sem mond ellent a fizikain túli valóság létezésének. Valóban sokféle olyan jelenség van, amely a fizikaiban nyilvánul meg, de az ismert fizikaitól eltérő energiafajtáktól származnak.

²Tekintsük át e jelenségeket.

³A *telepátia* azt mutatja, hogy különböző egyének (állatok és növények is) közvetlen pszichikai kommunikációval rendelkeznek egymás között. Anélkül megy át információ az egyének között, hogy szükség lenne a fizikai szervezet érzékelőképességének közvetítő szerepére.

⁴A *tisztánlátás* (clairvoyance) az olyan dolgok felfogásának, látásának képessége, amelyek állandóan vagy csak átmenetileg kívül esnek az érzékelés határain, például nagy távolságra vannak. Tisztánlátással más formákat is „látunk”, mint amelyek normál módon láthatók, például a minden lényt körülvevő pszichikai atmoszférát.

⁵A *távolbalátás* az a képesség, amellyel olyan dolgokat és eseményeket lehet látni, amelyek – állandóan vagy csak átmenetileg – túl vannak a fizikai érzékelés határain, például térben és időben nagy távolságra vannak.

⁶A *projekció* (vagy testen kívüli élmény) a kifejezés egy olyan jelenségre, amelynek során az ember (általában testi eszméletlenség állapotában) érzékeli, hogy elhagyta az eszméletlen fizikai szervezetét, mialatt rajta kívül tudatos volt, és képes volt figyelni a környezetét.

Felébredve képes hibátlanul leírni, mi történt körülötte, míg nem működtek a testi érzékei.

⁷A *pszichometria* az a képesség, amellyel egy objektum múltját közvetlenül a tudatunkban olvassuk ki, mintha összeköttetés lenne közte és a természet valamiféle „memóriája” között.

⁸A *prekogníció* (előérzet, prófétikus álom) bizonyítja, hogy tudatunk egy része tágabban fogja fel a jelent, és így messzebbre terjed ki a jövőbe, mint ahogy a normál éber tudatunk teszi.

⁹A *pszichokinézis* az a képesség, amely egyedül pszichikai erővel képes tárgyakat mozgatni vagy más módon befolyásolni. Speciális esete a levitáció, amely képességgel valaki a testét a levegőben lebegteti. További rokon jelenség a materializáció és a dematerializáció, amely képességgel valaki látszólag a semmiből formál dolgokat, illetve feloszlatja azokat.

¹⁰Még ha e képességek némelyike szokatlan is, a szokatlanság nem érv ezek létezésével szemben. Csak azt mutatja, hogy a legtöbb ember számára ezek mint egyszerű potenciálok léteznek. Az sem tartható ellenérv, hogy „ezek ütköznek a természettörvényekkel”. Csak a természettörvényekről való jelenlegi, túlságosan szűk elgondolásainkkal ütköznek. A levitációnak például bőven van tanúja a történelmi és a modern időkben is. Az egyik legismertebb eset Giuseppe da Copertino olasz szerzetesé, aki szó szerint repült a templomában egy gyülekezet előtt, amelynek tagja volt a braunschweigi herceg is.

¹¹A telepátia tűnik a leginkább megszokottnak, főleg olyan közeli hozzátartozók, mint anya és gyermeke között. Az, hogy a telepátiát nem sokat tanulmányozták, valószínűleg azért van, mert annyira megszokott. Egész egyszerűen nem vagyunk tudatában annak, mikor gondolat jelenik meg bennünk, hogy e megjelenő gondolat sajátunk-e vagy másoké. Meg kellene kérdeznünk magunktól, vajon fontos eleme-e a megértésnek a telepátia, a közös és megosztott tudat, és vajon az értetlenség részben nem a telepátia hiányának tulajdonítható-e. Biztosan mindannyian tapasztaltunk olyan jelenségeket, mint az emberi kedvességnek vagy barátság-talanságnak mint „kisugárzásnak” az érzékelése, noha sem szavakat, sem pillantást nem váltottunk. Az állatok nyájviselkedése és faji ösztönei szintén telepátiával magyarázhatók.

¹²A projekció jelenségének nagyon gyakori volta abban mutatkozik meg, hogy ma már sokan mernek nyíltan beszélni a projekció terén szerzett tapasztalataikról. Mostanáig nem sok embernek volt belső ereje felülemelkedni sem a közvélemény, sem a tudomány gúnyolódásain.

¹³Ezzel kapcsolatban alkalom nyílik arra, hogy ejtsünk néhány szót a tudományt sajnálatos módon még mindig nagymértékben lejáratozó dogmatizmusról. Alapos vizsgálat nélkül azt hinni, hogy ismerjük az esetet, dogmatizmus. Valaminek a vizsgálatát azt állítva megtagadni, hogy „ütközik a természettörvényekkel”, dogmatizmus. A valóság tényeit azt állítva elvetni, hogy nem illenek bele az uralkodó hipotézisekbe, a dogmatizmus legrosszabb fajtája, azaz a magunk mindentudásába és az abba vetett hit, hogy lehetetlen olyan felfedezéseket tenni, amelyek megdöntik az éppen érvényes hipotézist, pedig a hipotézisek mindig átmenetiek. Valójában az egész tudománytörténet annak a története, hogy a rosszabb, korlátozottabb hipotézisek folyamatosan engedni kényszerültek a jobb, többet magukban foglaló újabbaknak.

¹⁴Összefoglalva elmondható: a leírt szuperfizikai jelenségek világosan szemléltetik, hogy a tudat lényegesen nagyobb mértékben képes a fizikai testtől függetlenül működni, mint ahogy azt a materializmus feltételezi

(1) A tudat képes a valóságot közvetlenül, a fizikai érzékek használata nélkül felfogni. (Tisztánlátás, távolbalátás, projekció.)

(2) A tudatnak térben és időben lényegesen szélesebb terjedelme van, mint a fizikai érzékeknek. (Távolbalátás, tisztánlátás, pszichometria, prekogníció.)

(3) A tudat nincs egyéenként elszigetelve, vagy elválasztva, hanem megosztható az egyének között. (Telepátia.)

(4) A tudat létezhet a fizikai testtől függetlenül. (Projekció.)

(5) A tudat képes közvetlenül hatni az anyagra. (Pszichokinézis.)

¹⁵Ha a tudat képes létezni függetlenül a fizikai testtől, akkor képesnek kell lennie fennmaradni a fizikai test halála után. „Nincs halál”, állítják a spiritiszták, és pártatlan nézőpontból szemlélve több szól e gondolat mellett, mint ellene. A spiritiszta jelenségek meggyőzők. A spiritiszta hipotézis elfogadható magyarázat ezekre. Mégis sok ember idegenkedik a spiritiszták által leírt „szellemvilág” életétől. Közhelyszerű, unalmas, túlságosan emberi, és nem tudja kielégíteni a valódi szellemi iránti vágyunkat. Azonban éppen ez nyomja rá a spiritizmusra a valódiság bélyegét. Miért kellene az embernek csak azzal nemesebbé és bölcsébbé válnia, hogy levetette halandó testét?

¹⁶A spiritizmus új életet tár elénk „a fátyol mögött”. Ám ez az élet sem rendelkezik sokkal több értelemmel, mint a materializmus nézete szerinti fizikai élet. Teljesen eltérő, nagyobb és pozitívabb távlatot kapunk attól az ideától, hogy az élet a tapasztalatszerzésre, a tudat fejlesztésére szánt iskola. Akkor pedig egyetlen földi létezés nem elegendő. Az újraszületés, a reinkarnáció, az újra testet öltés ideája egyre elterjedtebb nyugaton az utóbbi időben.

¹⁷Egy komoly kutató, az USA-beli prof. Ian Stevenson olyan embereket tanulmányozott, akik azt állították, hogy emlékeznek előző életeikre. Húsz, reinkarnációra emlékeztető esetet dokumentált. Más kutatók folytatják e munkát.

¹⁸Mindaz, amit eddig elmondtunk több mint elég, hogy megcáfolja az egyoldalú materialista világnézetet. Bevezetőül is szolgálhat egy jobban tartható világszemlélethez és élet-szemlélethez. Egy ilyen szemlélet a valóság eddigénél nagyobb részét fogja lefedni. Ez olyan szemlélet, amely a tudatnak nagyobb, függetlenebb szerepet enged a világegyetem drámájában.

¹⁹Vannak, akik azt gondolják, hogy ezt az új világképet a tudomány fogja kialakítani a saját keretein belül. Az új világszemléletet azonban már teljesen kifejlesztették, és az majd 2700 éve létezik.

1.3 A pythagorasi iskola

¹Ezt a világszemléletet hylozoikának nevezik. A hylozoikát Pythagoras, a híres matematikus dolgozta ki. Ezzel a jövő tudományának alapját akarta lefektetni. Messze megelőzve korát, tisztában volt azzal, hogy rendszere csak napjainkban lesz általánosan felfogható. Ez annak köszönhető, hogy a tudományos kutatás olyan messzire jutott, hogy közelíteni kezd bizonyos alapvető hylozoikai princípiumokhoz. Míg a tudomány csak a fizikai valósággal foglalkozik, a hylozoika elsősorban a szuperfizikai valóságot írja le, mert a fizikai események okai a szuperfizikai valóságban vannak. A jövőben lehetővé válik a tudomány és a hylozoika közvetlen összekapcsolódása.

²Pythagoras tehát több ezer évvel megelőzte korát. Ez azzal magyarázható, hogy olyan testvériséghez tartozott, amelynek tagjai módszeresen messze a normál ember határain túlra fejlesztették tudatukat. Teljes aktivitásra ébresztették a legtöbbször még szunnyadó „tudás-szerveket”. Ez fölényes tudást adott nekik a világegyetemre és az emberre vonatkozóan, messze túl a modern tudomány lehetőségein, amely a fizikai érzékekkel és azok műszeres kiterjesztésével szerzett információkra korlátozódik. Ezt a fölényes tudást ezoterikának nevezik. A testvériség tagjai tudásiskolákat hoztak létre különféle nemzeteknél, amikor azok a civilizáció bizonyos fokára jutottak. E feltételhez hozzátartozott, hogy az embereknek legalább számottevő kisebbsége képes legyen gondolkodását megszabadítani a hagyományos vallástól, és elkezdni elmélkedni, észszerűen, az élet értelméről és a valóság természetéről.

³I.e. 700 körül Pythagoras egy tudásiskolát alapított Szicíliában, amely akkor egy görög gyarmat volt. Amikor Pythagoras megjelent, ezoterikai iskolák már évezredek óta léteztek. Pythagoras ezoterikai iskolájában az volt az újdonság, hogy módszeresen és világosan találta az ősi tudást. Tisztában volt a görögöknek a konkrét tárgyi tudáshoz, a tudományos módszerhez és a pontossághoz való érzékével.

⁴Ez az oka annak, hogy miért a hylozoika a legalkalmasabb ezoterikai tudásrendszer a

tudományos és filozófiai képzettségű, a tiszta tényeket kedvelő és a félreérthető szimbólumokat visszautasító nyugati emberek számára.

⁵A hylozoika közel három évezrede élő tradíció, út a világ és önmagunk megismeréséhez. Férfiak és nők ezrei járják ezt az utat. Egészen a közelmúltig a tudást titokban tartották az iskolákon kívüliek számára. Valóban olyan világban élünk, ahol mindent, ami igazán értékes, fenyegetnek, természetesen a tudást is.

⁶Csak korunkban engedélyezték a hylozoika elemi részének nyilvánosságra hozását. Ez Henry T. Laurency könyvének *De vises sten* (A bölcsek köve) kiadásával történt meg először 1950-ben, Svédországban. Ezt követte 1961-ben Laurency *Kunskapen om verkligheten* (A valóság ismerete) című könyve. 1985 óta mindkettő angolul is elérhető: *The Philosopher's Stone* (A bölcsek köve) és *The Knowledge of Reality* (A valóság ismerete). E két mű az alapja valamennyi mai hylozoikai stúdiumnak. A hylozoikai tudás nagyobbik része még nincs nyilvánosságra hozva és még hosszú ideig nem is lesz. A természetben és az emberben meglévő, egyébként még nem ismert erők ismeretét a továbbiakban is csak azon kevesek fogják megkapni, akik már legyőzték minden kísértést arra, hogy visszaéljenek azzal a hatalommal, amit minden igaz tudás ad.

1.4 A hylozoikai mentális rendszer

¹A hylozoika mentális rendszer. Ezen olyan rendszer értendő, amelyet az ember a mentális tudatával, az intellektusával és a józan eszével képes felfogni és használni. A világszemlélethez tartozó kérdéskörben az emóció nem forrása a felvilágosultságnak és nem biztos vezető. Csak az ész képes – legjobb esetben – dönteni az állítólagos tények valódiságáról, elbírálni a lehetőségességüket, hitelességüket vagy valószínűségüket.

²De a tények önmagukban véve nem elegendők. Magában álló, szétválasztott tények inkább megzavarnak, mint magyaráznak. A tényeket összefüggésekbe kell hozni egymással, és az összefüggéseket még nagyobb egységekbe: rendszerekbe. Minden gondolkodó ember alkot magának rendszert. Minden újat, amit tanul, kapcsolatba hozza a korábban tanultakkal, egyesíti az újat a már meglévő rendszerével és tudatosan vagy tudattalanul tovább építi. Minden észszerű gondolkodás rendszerekben történik. Ez azért van így, mert a megértés mindig az általános felől halad a részletek felé, az egésztől a részekig.

³A hylozoikai rendszer lehetővé teszi, hogy egyesüljön az a tudásra irányuló törekvés, amely itt nyugaton az évszázadok során egymásnak kölcsönösen ellentmondó irányzatokra oszlott: teológiára, filozófiára és tudományra. Az ilyen megosztottság és harc mindig a tudatlanság bizonyítéka. A valóság egy és egyetlen. Ebből következik, hogy csak egy igaz valóságismeret, csak egy tartható világszemlélet létezhet. Életszemlélet viszont annyi van, ahány gondolkodó ember, mivel mindenkinek egyéni nézete van arról, amit az élettől akar, és amit hajlandó adni érte.

⁴Minél tovább fejlődik az emberiség, annál jobban egyetértünk az életszemlélet kérdéseiben is. Ez azért van így, mert egyre több ember fogja látni, hogy életszemléletének a világszemléleten, annak valóságra vonatkozó tényein kell alapulnia. Azért, hogy tudjuk, hogyan kellene élnünk, először tudnunk kell valamit arról, hogy az élet milyen valójában. Életszemléletünk fontosabb, mint a világszemléletünk, mivel ez vezérel minket gyakorlati életünk során, ez adja a jogfelfogásunkat (a helyesről és helytelenről alkotott felfogásunkat, amit homályosan „morálnak” nevezünk). Mivel az életszemléletünk ismeretalapja, a világszemléletnek nem sejtett fontossága van. És ehhez járul hozzá a hylozoika.

⁵A hylozoikai világszemlélet a létezését egységként írja le, amelynek három oldala, aspektusa van: anyag, tudat és mozgás. Minden anyag, olyan anyag, amelynek tudata van (mindig valamilyen fokú), és mozgásban van. A legkisebb, elpusztíthatatlan anyagi részek a monádok. Az élet értelme a tudat kifejlődése valamennyi monádban.

⁶Minden élőlényben van olyan monád, amely elég fejlett ahhoz, hogy a központi egyéni

tudat legyen az illető lényben. A különféle természeti birodalmak – ásványi, növényi, állati, emberi stb. – különböző stádiumok az egyéni tudat evolúciójában.

⁷Az emberi birodalom nem a végső stádiuma e fejlődésnek, csak annak szerves biológiai része a látható fizikai világban. A fizikai világon túl számos egyre magasabb világ van. Ezekben folytatódik az egyéni fejlődés. Több természeti birodalom van az emberi fölött, mint alatt.

⁸A létezésben minden egységet alkot. Valójában nincs elkülönültség, különösen a tudat és az energia (mozgásban lévő anyag) számára nincs. Minden magasabb fejlődés feltételezi, hogy az egyén (a monád), az állandósított önazonosságával, olyan egyre nagyobb csoportokba lép be, amelyekben az együttműködés, valamint az élet és a fejlődés szolgálata a lényeges tevékenység.

⁹Mindezt törvények irányítják. A természettörvényeken kívül, amelyek az anyag életére vonatkoznak, vannak élettörvények is, amelyek a tudatra és annak fejlődésére vonatkoznak. Az ember kötelessége, hogy megismerje az élettörvényeket, és képességei szerint a legjobban alkalmazza azokat. Az ember számára legfontosabb élettörvények, amelyeket tud maga alkalmazni, a következők: a szabadság törvénye, az egység törvénye, az önmegvalósítás törvénye és az aktiválás törvénye.

¹⁰A *szabadság törvénye* kimondja, hogy minden embernek joga van azt cselekedni, amit akar, azon korlátokon belül, hogy ez egyenlő jog mindenki számára.

¹¹Az *egység törvénye* kimondja, hogy az élők összessége egységet alkot, és hogy magasabb fejlődés csak úgy lehetséges, ha az ember felülkerekedik önzésén és megtanul együttműködni és szolgálni.

¹²Az *önmegvalósítás törvénye* kimondja, hogy minden embernek a maga módján, a saját-sága által meghatározott feltételek szerint kell fejlődnie.

¹³Az *önaktiválás törvénye* kimondja, hogy a teljes fejlődésünk a magunk munkájának eredménye, minden tudás, belátás a magunk mentális erőfeszítésének eredménye.

¹⁴Három élettörvény vezeti az embert, akár akarja, akár nem, amelyek a következők: a fejlődés törvénye, a sors törvénye és a vetés-aratás törvénye.

¹⁵Mint gondolkodó lénynek választanunk kell két út, az önmegvalósítás két formája között: a hatalomra irányuló akarat vagy az egységre irányuló akarat. A hatalomra irányuló akarat valamennyiünk megpróbáltatásainak súlyosbodásához vezet, főleg azok számára, akik visszaélnék a hatalommal. Az egységre irányuló akaratnak megvan az a hatása, hogy senki sem követel többet saját hozzájárulásánál, és hogy mindenki a közjó szolgálatát látja legmagasabb életfeladatának. Igazolódni fog, hogy ez az egyedüli járható út mindenki boldogságához és öröméhez, mindannyiunk jólétéhez és senkinek se a rossz sorához.

¹⁶A továbbiakban a hylozoikai világszemlélet alapjait mutatjuk be. Ahol lehetséges, ezeket az alaptényeket a legfrissebb tudományos megállapításokkal és elgondolásokkal illusztráljuk, hogy az olvasó számára könnyebbé tegyük ezek megértését. A hylozoika azért van jelen, hogy gyökeres mentális átalakulást idézzon elő. Bárcsak ne meghökkenne az olvasó, hanem hamar kiismerné magát az új (és mégis oly különösen ismerős) ideákban!

1.5 A valóság három aspektusa

¹A görög hylozoika szó fordítható „szellemi materializmusnak”. Ez arra utal, hogy van szellemi valóság és van anyagi valóság. Nem lehet hosszútávon tartható egy olyan világszemlélet, amely kizárja a valóság valamelyik aspektusát. Hozzászoktunk az olyan tanokhoz, amelyek éles különbséget tesznek a szellemi vagy magasabb világ, valamint az anyagi vagy alacsonyabb világ között. Azonban a hylozoika más perspektívát ad, mint az exoterikus filozófia, a teológia vagy az okkultizmus.

²Pythagoras véget vetett a szellem és anyag képzelt szembenállásának elmagyarázva, hogy ez a mindkettővel kapcsolatos tudatlanság következménye. Azt tanította, hogy minden anyag, és a „szellem” vagy tudat az egyetemes anyag adottsága. Tehát anyag és tudat egy és ugyan-

azon valóság két aspektusa.

³A valóság harmadik aspektusa a mozgás. Minden mozgásban van, és mindaz, ami mozog, anyag.

⁴A teljes kozmosznak és a kozmoszban mindennek e három aspektusa van. Nincs tudat nélküli anyag (még ha csak potenciális is a tudat). Nem létezhet tudat anyagi alap nélkül. A mozgás az anyagban energiaként, míg a tudatban akaratként fejeződik ki.

⁵Az élet három aspektusa egyenértékű. Egyiket sem lehet a másik kettő egyikével sem azonosítani vagy megmagyarázni. Semmi mással sem magyarázható meg egyikőjük sem. Nem lehet őket definiálni, csak megállapítani, hogy magától értetődők. Ezért ezek abszolútumok, és a maguk teljességében mindennek a végső magyarázatát adják.

⁶A filozófiai és a tudományos materializmus csak a külső valóságot, az objektív anyag-aspektust veszi figyelembe. Azonban a belső valóság, az emóciók és gondolatok szubjektív tudataspektusa ugyanolyan abszolút és jellegzetes, és nem lehet egyenlővé tenni objektív jelenségekkel, mint például az idegsejtekben folyó kémiai és elektromos folyamatok. A materializmust az egyoldalúsága teszi tarthatatlanná.

⁷Másrésről az úgynevezett filozófiai idealizmus az anyag-aspektust hagyja figyelmen kívül és azt állítja, hogy az objektív valóság csupán szubjektív élmény. Ennek következménye egy abszurd kép: minden, ami anyagi csak illúzió.

⁸A jelenkori fizikában azt állítják, hogy „minden energia”. A hylozoika szerint az energia nem más mint mozgó anyag. A tudományra vár, hogy e dinamikus anyagban felfedezze a tudatot, felfedezze a tudat egyetemes létezését.

⁹Talán a fenti, egyoldalú nézetek példáiból egyértelmű, hogy mind a három aspektust figyelembe kell venni a világszemléletünk teljessé tételéhez, hogy az ne vezessen félre bennünket.

1.6 Minden élő

¹Amikor a hylozoika azt mondja, hogy minden anyag rendelkezik tudattal, ez természetesen nem azt jelenti, hogy a tudat minden anyagfajtában ugyanúgy nyilvánul meg. Ahogy vannak különféle anyagi életformák, úgy vannak különféle tudatfajták bennük. Az ember képes gondolkodni, dolgokat elképzelni és tervezni, míg az állatok nem. Az ember tudata sokkal kiterjedtebb és intenzívebb, mint a magasabb állatoké, nem is szólva az alacsonyabbakról.

²Habár az állatok nem tudnak úgy gondolkodni, mint mi, mégis mutatnak intelligens viselkedésmódot. Viselkedésük célirányos, rugalmas, ami azt mutatja, hogy van saját akaratuk, emlékeznek és tanulnak. Az egyoldalú materializmusnak, amely az agyat vagy legalábbis az idegrendszert a tudat szükséges feltételének tartja, meg kell adnia magát a legújabb felfedezésekkel szemben.

³Az e-coli baktérium, ami egy fölöttébb primitív organizmus, egyetlen sejtből áll. Nincsen se agya, se feje, se szíve. Csak egyetlen DNS molekula a kromoszómája, az élete legfeljebb húsz perc. Mégis képes megtanulni különféle kémiai anyagot felismerni, emlékezni rájuk, valamint a „kellemes” anyag felé úszással és a „kellemetlentől” elfelé úszással céltudatos viselkedést mutatni. Dr. Koshland biokémikus szerint, aki ezeket a megfigyeléseket végezte, ezek a baktériumok azonos génjeik és környezetük ellenére egyéni viselkedésmódokat mutatnak. Életük végéig megmaradó személyiséget fejlesztenek ki.

⁴A baktériumok fizikai szervezetek. Ennek ellenére nyilvánvaló, hogy a szerves és szervetlen anyag közötti határvonal nem szab határt magának az életnek. Az ásványi életformák szintén bizonyítékát adják a környezetükhöz való intelligens alkalmazkodásnak. Következésképpen azt valamilyen módon érzékelniük kell. Jól ismert például, hogy sok újonnan szintetizált anyagnak tanulnia kell a kristályosodást. Miután egyszer megszerezték a tapasztalatot, könnyebben megy később. Azonos kémiai összetételük ellenére nincs két teljesen azonos kristály, hanem egyedi sajátosságokkal és egyéni reagálásmintákkal, azaz

szokásokkal rendelkeznek. Ezt egyedi tapasztalatuknak és memóriájuknak kell tulajdonítani.

⁵A tudomány elkezdte felfedezni a létezés eddig nagymértékben mellőzött tudataspektusát. Tompkins és Bird sok példát adott a „zöld intelligenciára” *The Secret Life of Plants* (A növények titkos élete) című könyvükben. Dr. Rupert Sheldrake még tovább ment *A New Science of Life* (Az élet új tudománya) című könyvében. Azt állítja benne, hogy minden természetformát, szervest és szervetlent (úgynevezett élettelet), olyan láthatatlan morfo-genetikus mezők előznek meg és alkotnak meg, amelyek intelligensen és bizonyos módon kiteljesedésre törekedve működnek. E gondolat összhangban van a hylozoikával.

⁶Valamilyen tudat mindenben van. Valójában minden természetforma életforma, mivel életteletlen dolog nem létezik. De hogyan magyarázzuk azokat a különbségeket, amelyek a tudat kiterjedésében és intenzitásában mutatkoznak? A hylozoika szerint ezek az egyes életformákban kifejlődött tudat fokában meglévő különbségeknek tulajdoníthatók. A kémiai és biológiai evolúció mellett, amely az anyagi formákra vonatkozik, van egy pszichológiai evolúció is, amely a formákban lévő tudatra vonatkozik.

1.7 A tudat evolúciója

¹Valójában mit jelent a tudat evolúciója? Új és előnyösebb belső tulajdonságok, minőségek elsajátítását, a régebbiek és kevésbé előnyösek elhagyását, új képességek, készségek elnyerését, amelyek növelik az egyén választási lehetőségeit, és így nagyobb szabadságot nyújtanak.

²Az emberre vonatkozóan az evolúció magában foglalja a rosszabb tulajdonságok lecsereledését az ideális, az eszményi irányába mutató jobb tulajdonságokra. Magába kell foglalnia: a mélyebb szimpátiát, az erősebb empátiát, a jobb megértést, az élesebb intellektust és a szilárdabb akaratot. Ez több tevékenységi területen is kiemelkedőbb képességekhez kell hogy vezessen. Az evolúció továbbá magában foglalja a személyiség különféle, egymással viaskodó alkotóelemeinek nagyobb harmóniává történő kiegyensúlyozását is, úgyhogy az „alacsonyabb én” a „magasabb én” ellenőrzése alá kerül.

³Nekünk, akik most emberek vagyunk, a meglévő tulajdonságaink és képességeink annak a fejlődésnek köszönhetőek, amely a teljes tudattalanságtól és tehetetlenségtől a mostani stádiumig végbement. Meglehet, hogy az olvasó a születés előtti állapottól egy érett emberi állapotig tartó fejlődésre gondol. Azonban ez a fejlődés a hylozoika szerint csak ismétlés. Teljesen új tulajdonságokat és képességeket nem lehet ilyen gyorsan elsajátítani. Emberek vagyunk, és képesek vagyunk elérni az emberi érettséget, mert már sokszor voltunk emberek ezelőtt. A reinkarnáció valamennyi élőre érvényes alapelv.

⁴Amikor új életre születünk, vannak lappangó emberi tulajdonságaink, amelyeket előző életek ezrei során sajátítottunk el. Annál gyorsabban érzük el az emberi érettséget és annál mélyebb ez az érettség, minél több életet éltünk előzőleg és minél gazdagabb volt azok tartalma. Az előző életek emlékei nem érhetők el közvetlenül az ébertudatunkkal (lásd, mire emlékezünk a mostani életünk korábbi éveiből!). Megelőző életeink során szerzett általános tapasztalataink azonban gyorsan felébredhetnek a lappangás szendergéséből, amikor újra hasonló helyzetekkel kerülünk szembe. Ez nemcsak a különböző emberek életértésének eltérő mélységét magyarázza meg, hanem magyarázatot ad a velük született fogékonyságra, hajlamra, tehetségre, zsenialitásra is. „Minden tudás csak emlékezet”, mondta Platón, aki pythagoreus volt.

⁵A tudat fokában megmutatkozó különbségek az emberek esetében annak tulajdoníthatók, hogy vannak öregebb és vannak fiatalabb „lelkek”. És ha az emberek, állatok, növények és szervetlen anyag az élet egyetlen nagy összefüggéséhez tartoznak, nevezetesen az evolúcióhoz, akkor a különféle természeti birodalmak ennek az evolúciónak egymást követő főbb stádiumaiként magyarázhatók.

⁶Ezt teszi a hylozoika. Elmagyarázza, hogy mi, akik most emberek vagyunk, először azért

voltunk képesek emberré válni – inkarnációk ezreivel ezelőtt – mert a lehető legmesszebb jutottunk a megelőző természeti birodalomban. Az állati birodalom már nem tudott többet tanítani nekünk. Ennek megfelelően a még korábbi korszakok alatt növényként léteztünk és még ezt is megelőzően ásványok voltunk.

⁷Az életformák biológiai evolúciója az anyagi burkoknak a bennük lakó élő javára szolgáló kifinomulásáról szól. Ez az evolúció szolgáltatja azokat az eszközöket, amelyek szükségesek a tudat fejlődéséhez. Végig az állati birodalmon egészen az emberrel bezárólag nyomon követhetjük az agyat magában foglaló idegrendszer kifinomulását, mint a szerves anyag evolúciójának lényegét. És mégis az agy csak eszköz a tudat számára.

⁸A tudat evolúciója az élet értelme.

1.8 A monádok

¹Egy életforma elhasználódik, meghal és feloszlik, de az a tudat, amely benne volt, továbbmegy egy új formába. Hogyan lehetséges ez? Mert ha a tudatnak mindig van anyagi alapja, akkor ennek az alapnak valami eltérőnek és tartósabbnak kell lennie, mint az agy és az idegrendszer többi része.

²A hylozoika ezt a következőképpen magyarázza: Az egyéni tudat, amely van minden életformában, egy elpusztíthatatlan anyagi maghoz van kötve, amely megmarad a forma feloszlása után is. Pythagoras ezt a magot monádnak nevezte. Elmondta, hogy a monád lényegénél fogva isteni. Ezen azt értette, hogy a monádnak lehetséges a tudatát és az akaratát végül az egész kozmoszt magában foglaló mértékig kiterjesztenie.

³A hylozoikai monád szót fordíthatjuk „énatomnak”. A monádok anyagból állnak, mint minden más a világegyetemben. Viszont az összes többi anyaggal ellentétben nem atomokból tevődnek össze. Oszthatatlan ősatomok; valójában ezek az építőkövei mindennek a kozmoszban.

⁴Hozzászoktunk, hogy az embert testnek tekintjük, amelynek (talán) van lelke. Talán megértjük, hogy valójában éppen fordítva van: az ember lélek, amelynek van teste; pontosabban fogalmazva: monád, amely fizikai életformába van beöltöztetve.

⁵Ha a „halál” kifejezésen az élet végleges végét értjük, akkor az egész kozmoszban nincs „halál”. Csak a monádok átmeneti burkai, életformái oszlanak fel. Miután az életformák sejtekből, molekulákból, atomokból stb. állnak, e formáknak előbb vagy utóbb fel kell oszlaniuk összetevőikre. De miután a monád nem összetett, csak egyetlen ősatom, képtelen feloszlani. Halhatatlan.

⁶Mint minden anyagnak, a monádnak is van tudata. Kezdetben, mielőtt a monádok életformákba lépnek, tudatuk csak potenciális – még alvó. Az életformák azok a szükséges eszközök, amelyek arra kellene a monádoknak, hogy tudatra ébredjenek és ezt követően azt egyre tovább fejlesszék. Amikor a tudat felébred és aktívvá válik, a monád énné lesz az életformájában.

⁷A monád tudata megszakítás nélkül fejlődik az ásványi, növényi, állati és emberi birodalomban. A monád mindegyik birodalomban egységes és elpusztíthatatlan én. Ám énként csak az emberi birodalomban ébred önmagának tudatára.

⁸A monádok az építőkövei mindennek. Ők azok az ősatomok, amelyek végső soron a fizikai sejteket, molekulákat, atomokat és szubatomi részecskéket alkotják. Miért mondjuk akkor azt, hogy egyetlen monád a legbelső magja mindegyik életformának? Hisz az életforma semmi másból nem áll, mint monádokból, nem igaz?

⁹A magyarázat abban rejlik, hogy a monádok tudata nagyon különböző fokon fejlett. Azok a monádok, amelyek a fizikai atomokat és így közvetve a fizikai anyagi formákat együttesen építik fel, viszonylag fejletlen tudatúak. Ők csak anyagi ősatomként funkcionálnak. Az a kis tudatuk, ami van, éppen arra elegendő, hogy betöltsék funkciójukat az atomok és a sejtek életében. A tömördek sokaságú monád közül viszonylag kevesen érték el a tudat fejlett-

ségének azt a fokát, hogy képesek legyenek egy egész életformát sajátjukként birtokba venni, és annak uralkodó tudata, énje lenni. De végül valamennyi monád eléri ezt a stádiumot, és énné válik ásványban, növényben, állatban és emberben.

1.9 Mindennek az egysége

¹Semmi sem létezik elkülönülve; minden befolyással van minden másra. Sőt, mi több: minden tükröz minden mást, érzékel minden mást. Hogy ez milyen fokú tisztasággal történik, az más kérdés, és a tudat fejlettségének fokát mutatja. És a „minden” a fejlődés bizonyos fokán álló lényeket jelenti.

²Bizonyos értelemben mindannyian egymás vagyunk. Mindannyian együtt alkotunk egy közös kozmikus tudatot. Mint ahogy valamennyi vízcsepp egyesül az óceánban, úgy egyesül valamennyi monád egyéni tudata is egy közös tudatban. Ez a kozmikus teljes tudat, amelynek elveszíthetetlenül részese mindegyik monád.

³Azt legfontosabb tudni a tudat természetéről, hogy egység. Csak egyetlen tudat van az egész kozmoszban. Bár mi emberek még túl primitívek vagyunk ahhoz, hogy érzékeljük az egységet. Csak miután felébred bennünk a felelősségérzetünk, nem csak önmagunk, vagy családunk, vagy népünk, hanem minden élő iránt, akkor kezdünk részesülni az egységtudatban. Valójában valamennyiünket – ásványokat, növényeket, állatokat és embereket – magukban foglalják az élők egyre magasabb hierarchiái.

⁴Ha a tudat evolúción megy keresztül, ha a monádok élethierarchiákat alkotnak az ásványoktól az emberekig, akkor mindez miért érne véget az emberrel? Ha az én halhatatlan, és folyamatosan új formákban fejlődik, akkor ennek az evolúciónak végül el kell vinnie az ént egy emberfölötti stádiumba. Ez a jövőben rejlik valamennyi, jelenleg emberi monád számára. Azonban már most kell olyan lényeknek létezniük, akik már a tudás és képesség emberfölötti szintjeire emelkedtek. Ez egyszerű logika. Ők képezik az élők hierarchiáinak emberen túli folytatását.

⁵A hylozoika szerint az emberfölötti lényeknek e hierarchiái azok az intelligens hatalmak, amelyek az evolúció egész folyamatát irányítják, amelyek annak irányát és célját meghatározzák. Ez a gondolat nem is olyan fantasztikus; egy modern tudós, Rupert Sheldrake biológus ezt lehetséges feltevésnek tartja. A *New Science of Life* (Az élet új tudománya) című könyvében a következő, a hylozoikával összhangban lévő gondolatokat fejt ki:

⁶„Ha létezik a tudatos éneknek ilyen hierarchiája, akkor a magasabb szinteken levők jól kifejezhetik alkotóképességüket az alacsonyabb szinteken levőkön keresztül. Ha pedig egy ilyen magas szintű alkotó hatóerő munkálkodik az emberi tudaton keresztül, akkor az általa keltett gondolatok és kiváltott cselekedetek valóban külső forrásból érkezőknek tapasztalhatóak. Az ihletettségnek ez az élménye tényleg jól ismert.”

⁷„Továbbá, ha ilyen ’magasabb ének’ rejlenek a természetben, akkor elképzelhető, hogy bizonyos feltételek mellett emberek közvetlenül átélhetik, hogy átölelik vagy magukba foglalják őket ezek a ’magasabb ének’. És tény, hogy gyakran leírják az élőkkel vagy a földdel vagy a világegyetemmel megélt belső egység élményét, már amennyire ez kifejezhető.”

A fenti szöveg a Section One of *The Explanation* by Lars Adelskog. Copyright © 2004 and 2018 by Lars Adelskog magyar fordítása. Javított 2018